

**Uchwała Nr VII.48.2015
Rady Gminy Stara Błotnica
z dnia 30 czerwca 2015 roku**

**w sprawie : uchwalenia i przyjęcia do realizacji Gminnego Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie Gminy Stara Błotnica na lata 2015-2019.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2013 r. poz.594), art. 6 ust. 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)

Rada Gminy Stara Błotnica uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się i przyjmuje do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Stara Błotnica na lata 2015-2019 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stara Błotnica.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Roman Popowicz
Roman Popowicz

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr VII.48.2015
Rady Gminy Stara Błotnica
z dnia 30 czerwca 2015 roku

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
Gminy Stara Błotnica.**

na lata 2015 - 2019

Gmina Stara Błotnica

WPROWADZENIE

Podstawą opracowania „Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie Gminy Stara Błotnica na lata 2015-2019 ” jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.).

Ustawa ta została uchwalona „ w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie”.

Przemoc w rodzinie można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych.

Ww. ustawa definiuje przemoc w rodzinie jako „jednorazowe lub powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą” .

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się przy użyciu różnych instrumentów. Obecnie najczęściej spotykane formy przemocy to :

1. **przemoc fizyczna** - jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, są to wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, słućzeń, złamań czy zasinień,
2. **przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy,
3. **przemoc psychiczna** – to umyślne działania wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych,
4. **przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. **zaniedbanie** – odnosi się w szczególności do relacji dziecko-rodzic, to ciągłe nie zaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych dziecka, zaniedbanie nie wiąże się z użyciem siły, jednak może powodować poważne szkody psychiczne oraz czasami uszczerbek na zdrowiu.

Wszystkie formy przemocy mogą wzajemnie się uzupełniać i przenikać.

Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi :

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§ 2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat.

Ofiarami przemocy w rodzinie są na ogół kobiety i dzieci.

Najczęstszym objawem u osób doznających przemocy jest wyuczona bezradność.

Jest ona poddaniem się, zaprzestaniem działania, co wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi, nie będzie to miało żadnego znaczenia, gdyż zawsze znajdzie się powód do zachowań agresywnych.

Wyuczona bezradność prowadzi do wielu negatywnych skutków, które mogą przejawiać się w trzech sferach :

- deficyty poznawcze, które polegają na ogólnym przekonaniu, iż nie ma takich sytuacji, w których możliwa jest zmiana, że w konkretnej sytuacji nic nie można zrobić i nikt nie jest w stanie pomóc,
- deficyty motywacyjne, które polegają na tym, że osoba zachowuje się biernie, jest zrezygnowana, nie podejmuje żadnych działań, aby zmienić swoją sytuację,
- deficyty emocjonalne, które objawiają się stanami apatii, leku, depresji, uczucia zmęczenia, niekompetencji i wrogości.

Ofiara przemocy, jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana, potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości, często potrzebuje pomocy innych. Bez odpowiedniego wsparcia ofiara przemocy nigdy nie zdobędzie się sama na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec niej przemocy.

Narastanie zjawisk przemocy w rodzinie wymaga podjęcia działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno sprawcom jak i ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

Odpowiedzią na tę potrzebę jest Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie Gminy Stara Błotnica. Jest to dokument, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań mających na celu udzielenie pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy w rodzinie. Program ma charakter długofalowy, Działania jego obejmują lata 2015-2019. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulec zmianom i udoskonaleniom.

I. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY STARA BŁOTNICA

Gmina Stara Błotnica położona jest w południowej części województwa mazowieckiego, w powiecie białobrzeskim. Powierzchnia gminy to 96 km², zamieszkuje tu 5.311 osób (stan na dzień 31.12.2014 roku wg. ewidencji ludności). Na terenie gminy znajduje się 25 wsi, w tym 24 sołectwa.

Z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starej Błotnicy w 2014 roku skorzystało 565 osób, co stanowi 10,63 % ogółu mieszkańców naszej gminy.

Główne powody przyznawania pomocy to ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa.

Niepokojący jest wciąż wysoki wskaźnik bezrobocia mimo podejmowanych działań zwalczających to zjawisko. Na dzień 31 grudnia 2014 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Białobrzegach w gminie Stara Błotnica zarejestrowanych było ogółem 264 bezrobotnych, w tym 98 kobiet. Prawo do zasiłku posiadało tylko 30 osób, w tym 8 kobiet. Analizując dane dotyczące bezrobocia wśród 6 gmin wchodzących w skład powiatu białobrzeskiego widzimy, że gmina Stara Błotnica zajmuje trzecie miejsce pod względem liczby bezrobotnych, większa liczba bezrobotnych zarejestrowana jest tylko w gminie Białobrzegi i gminie Stromiec. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy to osoby bez kwalifikacji zawodowych – 84 osoby, bez doświadczenia zawodowego - 90 osób, osoby długotrwale bezrobotne - 136 osób i osoby młode do 25 r. ż. – 80 osób.

Natomiast, gdy mówimy o zdiagnozowaniu zjawiska przemocy w rodzinie to okazuje się, że jest to bardzo trudne zadanie. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym nie łatwo się rozmawia a, który jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Oficjalne statystyki nie obejmują nie zgłaszanych przypadków przemocy, a problematyka przemocy jest traktowana, jako sprawa wstydliva, drażliwa, skrywana w czterech ścianach domu.

W 2012 roku założono 8 „Niebieskich kart”, w 2013 roku założono 14 nowych „Niebieskich kart” a 8 kontynuowano z 2012 roku, w sumie 22 karty, w 2014 roku założono 8 „Niebieskich kart” a 10 kontynuowano z roku poprzedniego.

W szkołach na terenie Gminy Stara Błotnica niejednokrotnie odnotowano akty przemocy fizycznej i psychicznej. Przemoc fizyczna wyraża się kopaniem, szarpaniem, popychaniem. Przemoc psychiczna to bezustanne wyśmiewanie, poniżanie, wyzwiska.

W celu zapewnienia wsparcia osobom doświadczającym przemocy z inicjatywy pracownika socjalnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we wrześniu 2014 r. rozpoczął działalność punkt informacyjno – konsultacyjny, z pomocy którego mogły skorzystać rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Z pomocy w okresie od września do grudnia 2014 roku skorzystało 8 kobiet. Punkt był finansowy ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Często przemoc wiąże się z nadużywaniem alkoholu. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych motywowała osoby nadużywające alkohol do podjęcia leczenia i wyjścia z uzależnienia, wezwano 13 osób , ale tylko z 3 udało się przeprowadzić rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego. Wobec 2 osób Komisja wystąpiła do Sądu z wnioskiem o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego. Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie .

II. CELE PROGRAMU

1. Cel główny programu

Celem głównym programu jest :

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy,
- 3) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

2. Cele szczegółowe programu

1. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Lp	Zadania	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji działań
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinar ny zintegrowanych i skorygowanych działań w zakresie przeciwdziałani a przemocy w rodzinie	1)inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie, 2)opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, 3) występowanie do prokuratury z zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia czynów o których mowa w art.2 pkt.2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie 4)rozpowszechnia nie informacji o instytucjach,	Zespół Interdyscyplinar ny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, GKRPA, organizacje pozarządowe, szkoły, szłużba zdrowia, policja, kurator	2015-2019	1)liczba przeprowadzonych interwencji 2)liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego 2)liczba założonych Niebieskich kart 3) liczba wystąpień do prokuratury 4) liczba zakończonych procedur Niebieskiej karty

		osobach i możliwościach udzielenia pomocy,			
--	--	--	--	--	--

2. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie

Lp	Zadania	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji działań
1.	Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1) podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez rozpowszechnianie ulotek, materiałów edukacyjno-informacyjnych w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie 2) edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją swoją oraz rówieśników poprzez organizowanie zajęć w ramach	Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, GKRPA, organizacje pozarządowe, szkoły, służba zdrowia, policja, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białobrzegach	2015-2019	1) liczba ulotek, materiałów edukacyjno-informacyjnych rozpowszechnionych wśród mieszkańców gminy 2) liczba zajęć skierowanych do dzieci i młodzieży w ramach szkolnego programu profilaktyki 3) liczba przedsięwzięć skierowanych do osób dorosłych, dzieci i młodzieży dotyczących zagospodarowania czasu wolnego 4) liczba programów i kampanii społecznych, w których brano udział

		szkolnego programu profilaktyki, 3) wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego, sprzyjających zachowaniom nieagresywnym, 4) współuczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie			
--	--	--	--	--	--

3. Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą.

Lp	Zadania	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji działań
1.	Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie	a) nawiązanie współpracy z instytucjami zapewniającymi schronienie ofiarom przemocy b) udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej w formie: - zasiłków, - dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach,	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białobrzegach	2015-2019	1) liczba osób dotkniętych przemocą którym udzielono schronienie w ośrodkach wsparcia 2) liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej
2.	Zapewnienie wsparcia	a) prowadzenie pracy socjalnej	Gminny Ośrodek Pomocy	2015-2019	1) liczba osób objętych

	instytucjonalnego ofiarom przemocy	b) prowadzenie poradnictwa specjalistycznego w tym psychologicznego (w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego) pedagogicznego, rodzinnego, prawnego i socjalnego c) edukacja ofiar w zakresie przysługujących im praw	Społecznej, Punkt Informacyjno Konsultacyjny GKRPA, organizacje pozarządowe, szkoły, służba zdrowia, policja, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie		wsparcie w ramach pracy socjalnej 2) liczba osób objętych poradnictwem oraz liczba udzielonych porad
3.	Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	a) motywowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy, b) organizowanie grup wsparcia dla osób pokrzywdzonych i ofiar dotkniętych przemocą (w miarę potrzeb)	Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, GKRPA, organizacje pozarządowe, szkoły, służba zdrowia, policja, kurator Powiatowe Centrum Pomocy rodzinie	2015-2019	1) liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych 2) liczba grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin dotkniętych przemocą

4. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w celu poprawy współpracy i skuteczności podejmowanych działań

Lp.	Zadania	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji działań
1.	Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie	a) uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą	Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, GKRPA, organizacje pozarządowe, szkoły, służba zdrowia, policja, kurator	2015-2019	Wzrost liczby przeszkolonych osób przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy

III. ADRESACI PROGRAMU

1. Ofiary i sprawcy przemocy.
2. Rodzice i opiekunowie krzywdzonych dzieci.
3. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z dziećmi (pedagogzy, nauczyciele, pracownicy socjalni, pracownicy wymiaru sprawiedliwości, policjanci, pracownicy służby zdrowia).
4. Przedstawiciele władz lokalnych.
5. Społeczeństwo Gminy Stara Błotnica.

IV. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROJEKTU

1. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
2. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Niwelowanie skutków zjawiska przemocy.
4. Pogłębienie wiedzy społecznej o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
5. Zwiększenie zaangażowania społeczności gminy w sprawy przeciwdziałania przemocy.
6. Zwiększenie liczby osób profesjonalnie zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz pomagającym ofiarom przemocy.
7. Zwiększenie skuteczności działań i dostępności do instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

V. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU :

1. Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym.
2. Dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych.
3. Dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią.
4. Otwartość i chęć współpracy specjalistów.
5. Silne więzi rodzinne.
6. Chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

VI. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ :

1. Stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy.
2. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
3. Brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów.
4. Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach.
5. Brak infrastruktury socjalnej w gminie.
6. Brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

1. W ramach środków własnych jednostek / w zakresie zadań statutowych i ustawowych /.
2. Ze źródeł zewnętrznych / w tym środki z Budżetu Państwa – programy /.

VIII. MONITORING

Realizacja programu będzie poddawana systematycznemu monitoringowi. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie programu w przeszłości.

Ocenę realizacji poszczególnych działań programu w roku kalendarzowym dokonywać będzie Rada Gminy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Starej Błotnicy do dnia 31 maja każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

Przygotowała : Grażyna Stefańczyk

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Roman Popowicz
Roman Popowicz